

מגילה יז:

ומה ראו לומר גאולה בשביעית? – אמר רבא: מתוך שעתידין לינאל בשביעית, לפיכך קבעוה בשביעית. והאמר מר: בששית – קולות, בשביעית – מלהמות, במוצאי שביעית בן דוד בא. – מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא.

תהלים (ק"ג, ג):

הַסֵּלַח לְכֹל עֲוֹנֵי הָרֶפֶא לְכֹל תַּחֲלָאֲנִי.

רש"י שם (ד"ה אתחלתא):

האי גאולה לאו גאולה דגלות היא, אלא שיגאלנו מן הצרות הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קיבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו. האבודרהם (סדר שחרית של חול, שמונה עשרה) מבאר: ששה ראשונות באדם עצמו... ואחר ששאל ששה בצרכי היחיד חוזר לשאול בצרכי הרבים... ואח"כ שומע תפלה על כל הברכות.

שלמי ציבור, לרב אלגזי:

כתב הרב בית דוד ז"ל בהשטמות (סימן תקט"ז) וז"ל: כתב רש"י בפרק ב' דמגילה נדף י"ז ע"ב ד"ה אתחלתא דגאולה הוא דהאי גאולה לאו גאולה סגלות היא אלא שיגאלנו מן הצרות הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו ע"כ. ולשון מהר לנאלנו גאולה שלימה למען שמך, משמע על הגאולה העתידה, ואולי תוספת לשון הוא שעשו איזה אנשים, ובטח הרמב"ם ז"ל לא איתא גאולה שלימה למען שמך ע"כ.

ונראה ודאי שהרב ז"ל עין לוי ראתה שהרד"א ז"ל הביא הנוסח למען שמך ע"ש, וקפידת הרב ז"ל היא על אומרו גאולה שלימה, כי שלימות הגאולה אינה אלא בקבוץ נדחי ישראל ובנין ירושלים וביאת משיחנו, ומיהו הרואה יראה דבנקל אפשר ליישב, שאף על פי שכל אלו גאולה הם נקראים, מיהו עיקר שם גאולה היא על צרת השעבוד וכבוד הגלות, ואם נקיים אנחנו מצרת הגויים לגמרי שלא יוכלו לינע בנו ואל ישלטו בנו וישראל ישכון לבטח בהשקט ושלוה, פשיטא דגאולה שלימה מתקריא וכל השאר הם לתוספת טובה, וז"ל ספר סדר היום גבי ברכת תקע בשופר, ואין ענין ברכה זו כענין ברכת ראה נא כענינו, שענין אותה ברכה היא להתפלל שיגאלו ישראל מצרות השעבוד כענין שנשב כנחת ולא בצער, וענין ברכה זו על קבוץ הגלויות וכנס בארצנו כו' ע"ש.